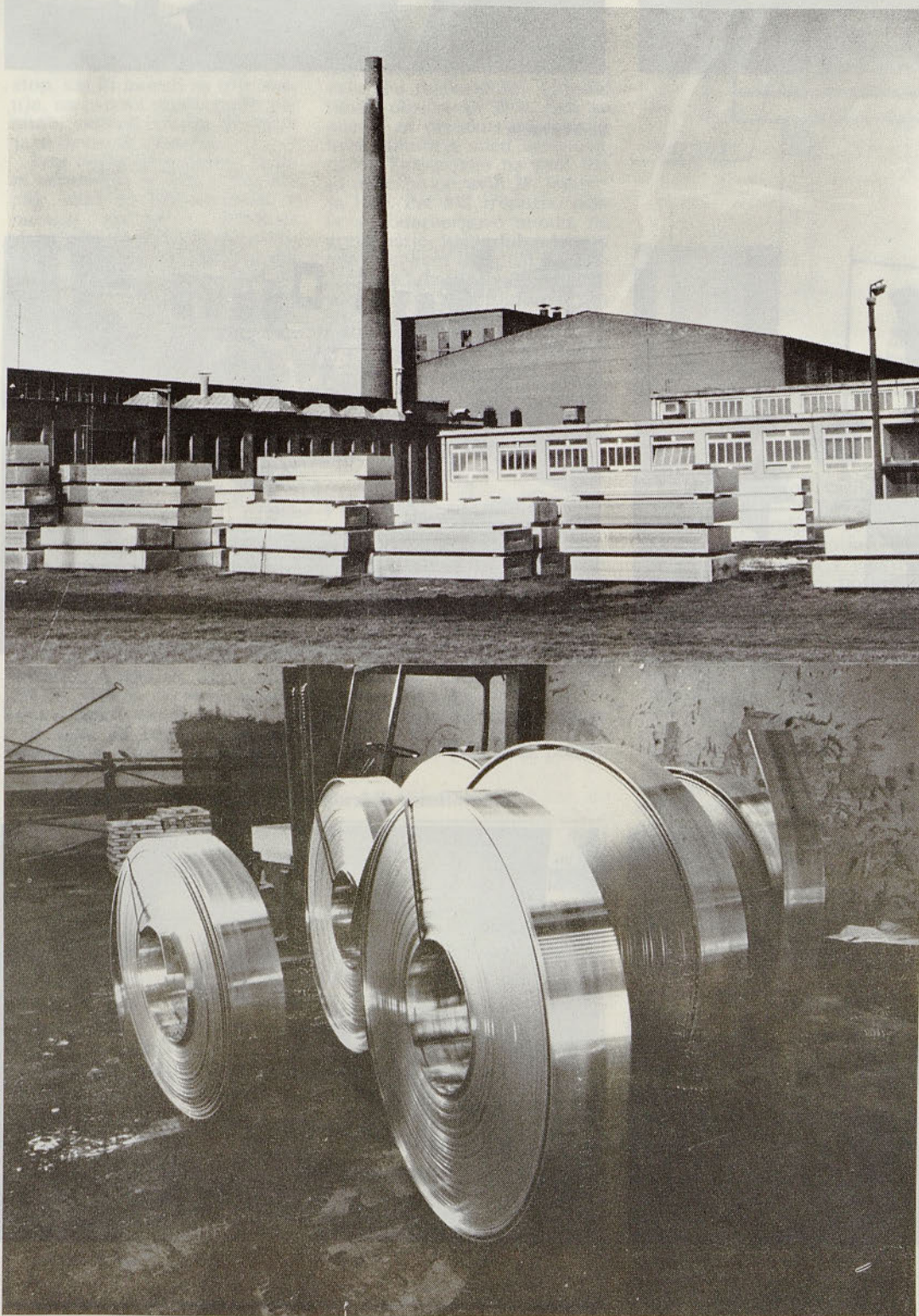

aluminij

Glasilo delovne organizacije To

Ljudska in študijska knjižnica
Trg svobode 1
62250 Ptuj

Volitve so uspešno za
za nami. Novim delegatom
smo zaupali najodgovornej-
še naloge v samoupravnem
odločanju. Zavedati pa se
moramo, da s tem nismo
opravili vse svoje dolžno-
sti, kajti delegati sami,
brez našega sodelovanja,
ne bodo mogli opravljati
svojih nalog. Sestajamo se
zato, da povemo svoje
mnenje, razčistimo z nejas-
nostmi in pridemo do enot-
nega stališča, ki ga bo naš
delegat zastopal v samou-
pravnih organih.

V četrtek, 27. marca, se
je prvič sestal novi delav-
ski svet, delegatom, ki se
jim je iztekel mandat, pa
se je zahvalil predsednik
kolegija in dejal: »Upam,
da ste bili vsaj toliko zado-
voljni z nami, kot mi z va-
mi.« V nadaljevanju je pou-
daril: »Obljubim, da bom
vsak poskus ponavljanja
zgodovine TGA zatrl že v
kali. Uspelo nam je preseči
dvojnost. Ni pomembno, v
katerem tozdu kdo dela,
vsi delamo za iste cilje, za
isto tono aluminija. Pred
nami so pomembne naloge
in delavski svet čaka ve-
lika odgovornost. Bdel bo
nad projektom MPPAI in
odločal o vsem, kar se mo-
ra zgoditi v zvezi s projek-
tom. Odločitve bo včasih
potrebno sprejeti zelo hi-
tro, brez odlašanja. Upaj-
mo, da bo MPPAI začel
dajati kmalu tudi fizične
rezultate.«

Ob koncu je predsednik
podelil skromne knjižne na-
grade vsem bivšim delega-
tom delavskega sveta, na-
vim pa zaželel uspešno
delo in sodelovanje.

Na voliščih 13. marca '86

Delovna skupnost skupnih služb

Vzdrževanje

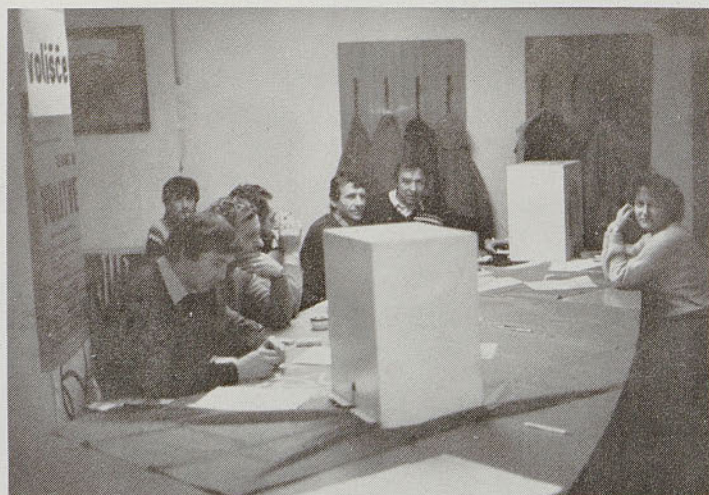
Volitve — dolžnost in pravica

Elektroliza B

Elektroliza A

Livarna

Rekonstrukcija elektro- lize B se lahko začne

Bilo je v maju leta 1984, ko so z veliko mero optimizma v tozdu Proizvodnja aluminija štartali prvih šest poskusnih peči s predpečeno anodo. Za tem so postopoma vključevali v proizvodnjo še ostale peči in danes jih je enajst.

O tem smo že pisali v Aluminiju, vendar spomnimo še enkrat na namen tega, da bi z minimalno porabo električne energije, surovin, minimalnih stroškov predelave, dosegli maksimalno proizvodnjo pri optimalnih normativih. Rezultati teh peči naj bi bili osnova za dokončno rekonstrukcijo celotne elektrolize B z lastnimi močmi kot je predvideno v programu MPPAL.

Odlučili so se za lasten pristop, saj bi morali za tuje znanje, na osnovi predlaganih ponudb, odšteti okrog 15 milijard deviznih dinarjev.

Peči obratujejo dobro, le lani novembra je bilo nekaj napak, zato so bili rezultati v mesecu novembru nekoliko slabši. Pomembno je poudariti, da so zmanjšali fizično delo ter zaščitili delovno ter bivalno okolje. Popolnoma je odpadlo najbolj škodljivo in nevarno delo ob peči — puljenje klinov. Prah in plin zaradi odvleka in zaprtja uhajata le minimalno (pokrovi se odpirajo samo pri doziranju glinice in prebijanju kriolitne skorje). Najpomembnejše delo — zamenjava anod (prej puljenje klinov), opravljamo s posebnim strojem, ki ga poslužujeta dva delavca. Zamenjava anode na peči traja od šest do osem minut. Za prebijanje skorje, doziranja glinice in črpanje aluminija, uporabljajo enake postopke kot doslej.

Ko bo dokončan sistem čiščenja velikega lonca, bodo dokončno vpeljali tudi novi enotni sistem črpanja aluminija v elektrolizi B in C.

V teku je izdelava novega prebijalca skorje s kolesom, za katerega so sami izdelali

načrte, izdelavo pa zaupali tozdu Vzdrževanje.

Na osnovi izkušenj pri izdelavi stroja bodo pristopili k konstruiranju ostale mehanizacije po lastnih zamislih in na ta način zamenjali drage uvožene stroje.

Po podatkih, ki so jih dobili ob spremljanju šestih peči, so ugotovili, da je zasnova peči pravilna, čeprav so še možne izpopolnitve na katodnem delu in anodni konstrukciji, kar omogoča povišanje toka. Na osnovi nove konstrukcije katodnega korita in delno izboljšane konstrukcije anodnega dela celice, so zagnali v januarju štiri peči, ki se med seboj razlikujejo po katodnem delu (Fe tokovodniki, katodni bloki, obzidava). Dve peči so pustili za preizkus zamenjave brez ohladišče med obratovanjem. Zamenjavo na peči 811 so uspešno opravili 28. januarja 1986. Peč 812 trenutno dela še s Söderbergovo anodo, da preizkusijo, kako dolgo bo pri tako visokem toku (70 KA) celica vzdržala. Ko bodo opravili vse meritve po programu, jim bo odprta pot do zamenjave na ostalih pečeh, ki so v hali B.

Doslej je šlo vse po načrtih, kar daje upati, da bodo na tak način prihranili ogromne stroške pri bodoči rekonstrukciji

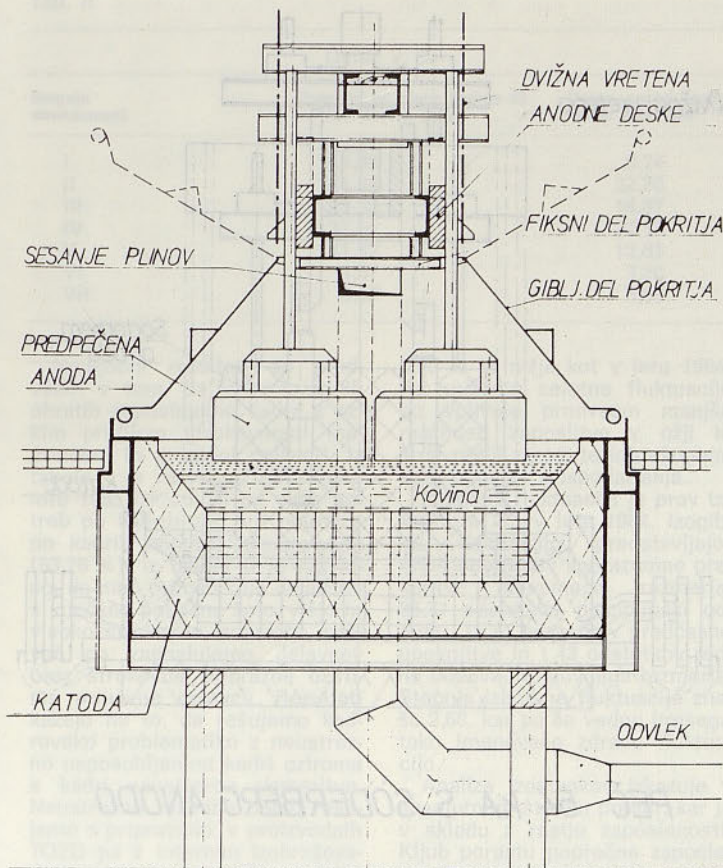
Program spremljanja peči

- izdelava toplotne bilance in ugotovitev optimalne konstrukcije katodnega dela peči,
- napetostna bilanca — modifikacija kritičnih točk glede padca napetosti,
- analiza učinkovitosti odvleka plina,
- delovanje peči brez pokritja

Podatki za leto 1985 (brez novembrskih rezultatov)

Poskusne peči	
tokovodni izkoristek	90,36 %
poraba enosmerne električne energije	14,3 kWh/kg Al
proizvodnja	nekaj nad 500 kg dnevno (po peči)
jakost toka	69,6 KA

Ostale peči v elektrolizi B	
tokovodni izkoristek	85,4 %
poraba enosmerne električne energije	16,9 kWh/kg Al
proizvodnja	380 kg
jakost toka	55,6 KA

B 12 P
PEČ 70 KA S PREDPEČENO ANODO

Cilj te razvojno raziskovalne naloge je, da na konkretnih podatkih spremljajo dosežene rezultate in usposablajo kader za bodoča dela v elektrolizi C. Posebej je potrebno poudariti, da se pripravljajo na vgradnjo sistema za prebijanje, posluževanje in krmiljenje peči s pomočjo mikroracionalnika.

Če skušamo strniti zgoraj navedene podatke, je dejal direktor tozda, lahko poudarimo naslednje značilnosti:

— Pri izdelavi tehnično tehnološke dokumentacije in vodenju peči so upoštevali podatke poizkusnih peči iz leta 1972, kakor tudi izkušnje posameznikov (vodji izmen, elektrolizerjev).

— Upoštevali so podatke elektroliz iz Sibenika, Mostarja, Titograda, kakor tudi vse dostopne vire informacij iz tujine.

— Sodelovanje s Tehniško fakulteto v Mariboru in Metalurškim inštitutom v Ljubljani, je omogočilo strokovni pristop pri pripravi in analizi energetskega stanja peči, konstrukciji katodnega plašča, obzidave katode, analizi anodnih procesov in uporabljenih surovin.

— Značilno za vse, ki so sodelovali in še sodelujejo pri delu na teh pečeh, je zagnanost, entuziazem in želja za skupnim uspehom, kar je odločilno v tej fazi dela. Potrebno je poudariti tudi vso pod-

poro vodstva TGA, sektorja za investicije in delavcev tozda Vzdrževanje. Zadovoljstva in pomoči elektrolizerjev pa ni potrebno posebej omenjati, vemo, da je enkratna.

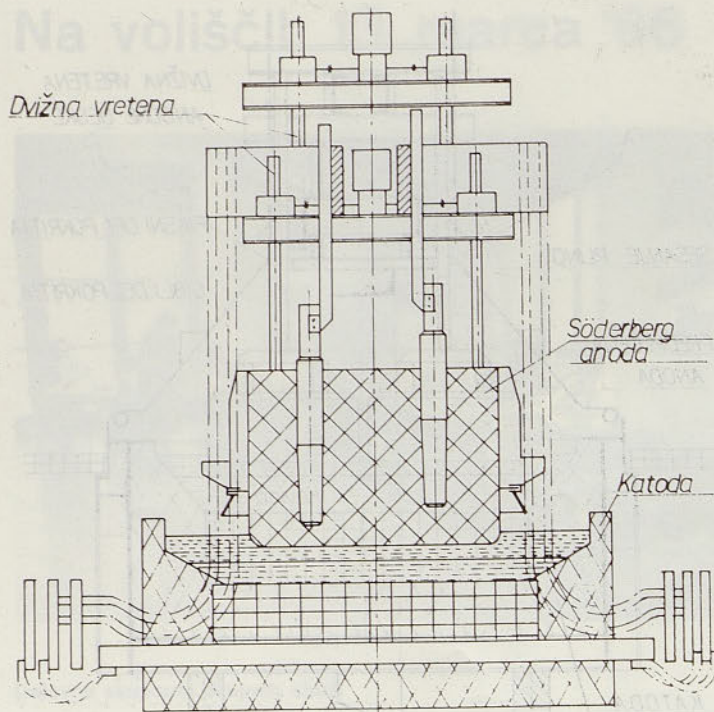
— Doseženi rezultati že sedaj zadostujejo ciljem, ki so navedeni v programu MPPAL — rekonstrukcija elektrolize B se lahko začne. Značilno je, da so te rezultate dosegli brez vmesnih faz širjenja Söderbergove anode (tudi, če bi bila možna), kar bi pomenilo dodatne stroške ob veliki udeležbi fizičnega dela v nemogočih delovnih pogojih in nepotrebnih izgubi časa.

Trenutno potekajo priprave na peči 812 za zamenjavo anode v vročem. Na ostalih pečeh nadaljujejo s programom v smislu optimizacije procesa in iskanja najboljših konstrukcijskih detajlov. Med pomembnejše naloge štejejo še povečanje toka na 75 KA ter vgradnjo avtomatske regulacije na pečeh, ki imajo poleg proizvodnih ciljev še cilj usposobiti kadre za dela v novi elektrolizi C.

Prepričani so, da je to najboljša pot za rekonstrukcijo elektrolize B do realizacije druge faze programa MPPAL. Pri tem jih niso in ne bodo motili umotvori, ki jih vsiljujejo različni strokovnjaki, ki elektrolize še videli niso.

Zapisala Vera Peklari

Volitve 1986

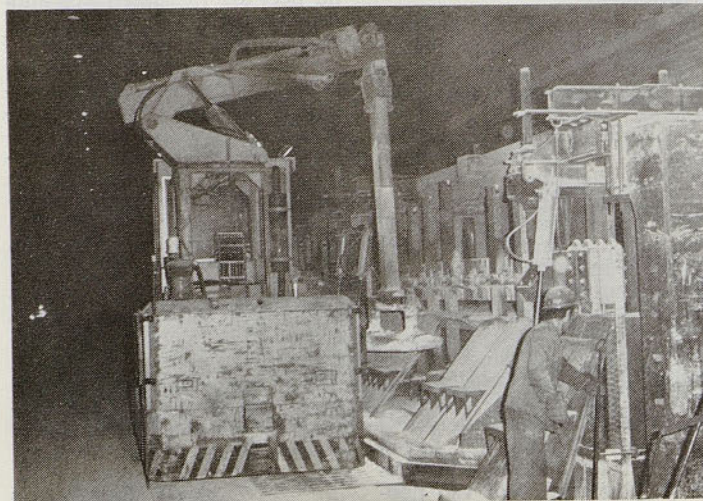

PEČ 54 KA S SÖDERBERG ANODO

Menjava klina

Menjava predpečene anode

13. marca smo v delovni organizaciji volili nove člane organov upravljanja.

Na ravni delovne organizacije in sozda smo zaupali najodgovornejše naloge naslednjim sodelavcem:

DELOVNA ORGANIZACIJA

I. DELAVSKI SVET

1. Borovnik Cvetko	Tovarna glinice
2. Hojnik Liljana	Tovarna glinice
3. Jankovič Milisav	Tovarna glinice
4. Kolarič Janko	Tovarna glinice
5. Tominc Drago	Tovarna glinice
6. Gajzer Boris	Proizvodnja aluminija
7. Horvat Vincenc	Proizvodnja aluminija
8. Ivanuš Janez	Proizvodnja aluminija
9. Kokot Marjan	Proizvodnja aluminija
10. Planec Vinko	Proizvodnja aluminija
11. Sajn Maks	Proizvodnja aluminija
12. Tušek Ivo	Proizvodnja aluminija
13. Banko Anton	Predelava aluminija
14. Bosak Miljenko	Predelava aluminija
15. Furman Janez	Predelava aluminija
16. Muršek Jože	Predelava aluminija
17. Baloh Rudi	LLBK Trbovlje
18. Krajšek Martin	LLBK Trbovlje
19. Rezar Ernest	LLBK Trbovlje
20. Slapar Emil	LLBK Trbovlje
21. Cibula Edi	Vzdrževanje
22. Horvat Stanko	Vzdrževanje
23. Kramberger Konrad	Vzdrževanje
24. Novak Franc	Vzdrževanje
25. Predikaka Franc	Vzdrževanje
26. Škrabl Milan	Vzdrževanje
27. Šmigoc Janko	Vzdrževanje
28. Majcen Ciril	Promet
29. Pinterič Marta	Promet
30. Rižner Konrad	Kontrola kvalitete
31. Zupanič Renata	Kontrola kvalitete
32. Dečman Teodor	DSSS
33. Hazabent Dušan	DSSS
34. Korošec Franc	DSSS
35. Meglič Janko	DSSS
36. Zuraj Mira	DSSS

II. ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE TGA

1. Tement Jakob	Tovarna glinice
2. Ferlinc Darko	Proizvodnja aluminija
3. Zupanič Milan	Predelava aluminija
4. Hribar Martin	LLBK Trbovlje
5. Kokot Alojz	Vzdrževanje
6. Petek Jože	Promet
7. Plej Edita	Kontrola kvalitete
8. Medik Stane	DSSS

III. SKUPNA DISCIPLINSKA KOMISIJA TGA

1. Ogrinc Ivan, predsednik	Vzdrževanje
2. Vajda Stanko, namestnik	Proizvodnja aluminija
1. Gale Ivan, član	Tovarna glinice
2. Pišek Dušan, namestnik	Tovarna glinice
3. Šprah Branko, član	Tovarna glinice
4. Šeruga Alojz, namestnik	Tovarna glinice
5. Furjan Vjekoslav, član	Proizvodnja aluminija
6. Irgl Feliks, namestnik	Proizvodnja aluminija
7. Meznarič Martin, član	Proizvodnja aluminija
8. Selinšek Jože, namestnik	Proizvodnja aluminija
9. Žveglja Janez, član	Predelava aluminija
10. Jakolič Ivan, namestnik	Predelava aluminija
11. Lampret Maks, član	Predelava aluminija
12. Krajncič Jože, namestnik	Predelava aluminija
13. Artnak Mirko, član	LLBK Trbovlje
14. Glas Antonija, namestnik	LLBK Trbovlje
15. Košir Martina, član	LLBK Trbovlje
16. Čančar Jožefa, namestnik	LLBK Trbovlje
17. Žnidarko Stojan, član	Vzdrževanje
18. Dobrun Jože, namestnik	Vzdrževanje

19. Vogrinec Štefan, član	Vzdrževanje
20. Kustec Ivan, namestnik	Vzdrževanje
21. Pukšič Franc, član	Promet
22. Vidovič Anton, namestnik	Promet
23. Rajh Jožef, član	Promet
24. Lozinšek Darko, namest.	Promet
25. Zavec Stanko, član	Kontrola kvalitete
26. Kozenburger Leon, names.	Kontrola kvalitete
27. Roganov Josip, član	Kontrola kvalitete
28. Pilinger Marjan, namest.	Kontrola kvalitete
29. Krajnc Franc, član	DSSS
30. Krušič Mihael, namestnik	DSSS
31. Jančec Jože, član	DSSS
32. Lah Kristina, namestnik	DSSS

IV. PREDSEDNIKI SENATOV NOTRANJE ARBITRAŽE

1. Belšak Rudi	Vzdrževanje
2. Emeršič Ivan	Promet
3. Kopše Albin	DSSS
4. Horvat Vinko	Proizvodnja aluminija
5. Štumberger Roman	Tovarna glinice

SESTAVLJENA ORGANIZACIJA

I. DELAVSKI SVET

1. Pepelnik Franc	Tovarna glinice
2. Širovnik Srečko	Tovarna glinice
3. Vugrinec Dragotin	Proizvodnja aluminija
4. Gulin Vojko	Proizvodnja aluminija
5. Dobnik Anton	Predelava aluminija
6. Varju Imre	Predelava aluminija
7. Jordan Branko	LLBK Trbovlje
8. Kodrič Karl	LLBK Trbovlje
9. Hojak Stane	Vzdrževanje
10. Širec Franc	Vzdrževanje
11. Posavec Konrad	Promet
12. Kavčič Anton	Promet
13. Bombek Peter	Kontrola kvalitete
14. Krnjič Ivo	DSSS
15. Žigman Bojan	DSSS

II. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA SOZD

1. Korpar Martin	Promet
2. Klajderič Anton	Predelava aluminija
3. Šprah Branko	Tovarna glinice

Zaposlovanje v letu 1985

V letu 1985 se je število zaposlenih v delovni organizaciji (brez LLBK Trbovlje) povečalo za 68 delavcev, v poprečju pa je zaposlenost narasla za 1,9 odstotkov. Primerjava kadrovske zasedbe za leto 1985 z letom 1984 daje vtis ugodnega reševanja kadrovske problematike v celotni delovni organizaciji. Plan kadrov za leto 1985 je presežen

za 2,3 odstotkov. Primerjava stanja kadrov s priznanimi normativi živega dela po TOZD in po stroškovnih mestih v TOZD izkazuje nezadovoljivo kadrovsko strukturo zaposlenih. V celotni delovni organizaciji smo v preteklem letu potrebovali naslednje kadre po stroškovnih stopnjah.

Tab. I

Zahtevana strokovna stopnja	Delež v %	
	Potrebe po kadrih v letu 1985	Pokriv. potreb po kadrih v letu 1985
I.	4,66	33,33
II.	49,10	2,04
III.	2,87	2,72
IV.	26,52	39,80
V.	7,89	18,37
VI.	2,51	2,04
VII.	6,45	1,70

Tab. II

Stopnja strokovnosti	Delež v %	
	Zasedba po planu kadrov 85 — nor. živega dela	Dejan. zased. kadr. konec leta 1985
I.	1,88	6,74
II.	11,44	32,20
III.	29,30	14,87
IV.	37,51	27,14
V.	11,53	12,83
VI.	4,67	3,20
VII.	3,67	3,03

Neugodni rezultati so predvsem v tem, da v proizvodnih obratih zaposlujeemo kadre z ozkim profilom strokovnosti (nepriučeni in priučeni delavci). Iz tabele I je razvidno, da smo v letu 1985 izkazovali od vseh potreb po kadrih več kot polovico po kadrih najnižje strokovnosti (53,76 %). Iz tabele II je razvidno, da nam primanjkuje delavcev s končano poklicno šolo, višjo in visoko strokovno izobrazbo, preveč pa zaposlujeemo delavcev brez strokovne izobrazbe oziroma priučene delavce. Rezultati kažejo na to, da rešujemo kadrovsko problematiko z neustrezno usposobljenimi kadri oziroma s kadri neustrezne usmeritve. Neustrezno zasedbo delno rešujemo s pripravniki, v proizvodnih TOZD pa z internim izobraževanjem, saj vseh potreb za proizvodne obrate TOZD Proizvodnje aluminija in TOZD Tovarne glinice ni možno pokrivati s kadri, ki zaradi priliva kadrov neustrezne strokovnosti in poklicne usmeritve, se sklepajo delovna razmerja za določen čas in v večini primerov zaradi potrebe dela podaljšujejo. Vse to vpliva na slabo kadrovsko strukturo zaposlenih in sorazmerno visoko fluktuacijo.

V prizadevanjih za izboljšanje kadrovske strukture zaposlenih bo verjetno potrebno slediti družbeni usmeritvi, da bi v opisih del oziroma nalog zahtevane delovne izkušnje ne bile daljše kot je dolžina pripravništva po stopnjah strokovnosti, razen v izjemnih primerih, ko iz objektivnih razlogov ne bi bilo mogoče pravočasno priskrbeti ustreznih kadrov za samostojno delo. Zavedamo se težavnosti spreminjanja zahtevanih pogojev delovnih izkušenj, kar v bistvu pomeni spremembo ocenitve delovnih mest, vendar menimo, da je za pridobitev mlajših strokovnih kadrov potrebno pristopiti k reševanju problema skupno z izdelavo sistema napredovanja.

Gibanje kadrov v letu 1985

V TGA smo v letu 1985 zaposlili 51 pripravnikov oziroma plan pripravnikov je bil izvršen 69,86 odstotkov. Delež sprejetih študentov oziroma pripravnikov v primerjavi s poprečnim številom zaposlenih v TGA znaša 2,23 odstotkov, v občini Ptuj 3,13 odstotkov in v SRS 4,56 odstotkov.

V celotni delovni organizaciji smo v letu 1985 zaposlili 294 delavcev, našo delovno organizacijo pa je zapustilo 226 delavcev. Celotna fluktuacija znaša

8,90 in je nižja kot v letu 1984. Na znižanje celotne fluktuacije so vplivale predvsem manjše možnosti zaposlitve v ožji in širši regiji zaradi težkih ekonomskih pogojev gospodarjenja.

Izogibna fluktuacija je prav tako nižja kot v letu 1984. Izogibna fluktuacija predstavljajo: 47,14 odstotkov sporazumne prekinitve delovnega razmerja, 35,71 odstotkov disciplinski odpusti, 15,71 odstotkov predčasne upokojitve in 1,43 odstotkov redne odpovedi delovnega razmerja. Stopnja izogibne fluktuacije znaša 2,68, kar pa še vedno presega tako imenovano zdravo fluktuacijo.

Analiza izostankov izkazuje v absolutnem številu porast, kar je v skladu z rastjo zaposlenosti. Kljub porastu poprečne zaposlenosti so izostanki relativno nižji v letu 1985. Vsak zaposleni je bil v letu 1985 odsoten 43,72 dni kar je za 4,92 dni manj kot v letu 1984. Prav tako je odstotek odsotnosti nižji kot v letu 1984 za 0,16 in znaša v letu 1985 17,68 odstotkov.

Kljub povečani zaposlenosti ugotavljamo porast dela prek polnega delovnega časa v TOZD Kontrola kvalitete, Promet in DSSS, kjer je 83,25 odstotkov vseh nadur opravljenih v uslužnostnih dejavnostih (ODP, počitniški domovi), ki ne predstavljajo glavne proizvodne dejavnosti. Ugotavljamo, da je do povečanja nadur prišlo zaradi sezonskega značaja dela in delno zaradi reševanja kadrovske zasedbe z lastnimi kadri.

Varstvo nezaposlenih

K podatkom o zaposlovanju v preteklem letu v TGA vam posredujemo še dodatno informacijo s področja socialnega varstva v primeru brezposelnosti z nekaj podatki o stanju v občini Ptuj.

Brezposelni delavec ima pravico do zdravstvenega varstva od dne prijave Skupnosti za zaposlovanje o nastanku brezposelnosti.

Delavec pridobi pravico do denarnega nadomestila po Zakonu o zaposlovanju in zavarovanju v primeru brezposelnosti pod naslednjimi pogoji:

— da ima 9 mesecev neprekinjene zaposlitve, ali 12 mesecev zaposlitve v zadnjih 18 mesecih;

— v izjemnih primerih pridobi pravico do denarne pomoči pripravnik po 6 mesecih neprekinjene zaposlitve, če je uspešno opravil pripravniški izpit;

— da se prijavi skupnosti za

(Nadaljevanje na 6. strani)

zaposlovanje v roku 30 dni po prenehanju dela;

— da je prišlo do prekinitve delovnega razmerja brez njegove krivde oziroma želje.

V teh primerih ima delavec pravico do nadomestila 3 mesece. V primeru, da znaša neprekinjena zaposlitev 30 mesecev oziroma 50 mesecev v zadnjih 5 letih ima pravico do nadomestila 6 mesecev. V primeru, da znaša delovna doba 5 do 10 let ima pravico do nadomestila 9 mesecev, v kolikor pa znaša delovna doba nad 10 let ima pravico do nadomestila 1 leto.

Višina nadomestila znaša 60 odstotkov od osebnega dohodka za leto pred nastankom brezposelnosti upravičenca do nadomestila, oziroma najnižje nadomestilo v letu 1986 znaša 30.000,— po odloku (vsako leto se menja glede na rast življenjskih stroškov). Po preteku pravice do denarnega nadomestila ima delavec pravico do denarne pomoči pod pogojem, da Skupnosti za zaposlovanje ni uspelo upravičenca do nadomestila zaposliti. Za določitev denarne pomoči se uporablja cenaz minimalnih življenjskih stroškov (višina se vsako leto določa). Za ugotavljanje pravice do denarne pomoči se upoštevajo vsi dohodki družine v kateri živi v skupnem gospodinjstvu uveljavitelj denarne pomoči.

In kako izgledajo podatki o upravičencih do nadomestil in denarnih pomoči ter čas prejetja istih v občini Ptuj? V letu 1985 je bilo v občini Ptuj 127 upravičencev do nadomestila s povprečno dobo prejetanja nadomestila 4 mesece in 1 dan, znesek povprečnega nadomestila znaša 19.591,— din. Upravičen-

cev do denarne pomoči je bilo 88 s povprečno dobo prejetanja 5 mesecev in 4 dni. Povprečni znesek denarne pomoči pa znaša v letu 1985 19.732,— din.

Namesto sklepa

Z upoštevanjem usmeritev in kriterijev dogovorjenih s SaS o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja pri izvajanju kadrovske politike bo takšnih primerov manj, vendar izbežniti pravicam do nadomestil ni mogoče. Ugotavljamo, da je tudi naša delovna organizacija ena izmed povzročiteljic ustvarjanja pogojev za pridobitev pravice do nadomestila. Ob koncu leta 1985 je bilo zaposlenih v celotni delovni organizaciji 153 delavcev za določen čas — od tega 33 pripravnikov. Nihče ne mora zagotoviti koliko teh delavcev bo sprejetih v delovno razmerje za nedoločen čas. Ocenjujemo, da bi bilo od teh delavcev 50 odstotkov upravičencev do nadomestila, od tega vsi pripravniki, če ne bi prišlo do sklenitve stalnega delovnega razmerja oziroma ponovne sklenitve delovnega razmerja za določen čas. K tem ugotovitvam še dodajam mišljenje, da smo v TGA preveč izrabljali zaposlitve za določen čas, ki jih Zakon o delovnih razmerjih takstativno našteva kot izjemo, praviloma se delovno razmerje sklepa za nedoločen čas. V TGA pa se v določenih sredinah kažejo želje po kratkoročnih rešitvah in s tem po menjavanju delavcev po sorazmerno kratkem času. Smatram, da bomo morali s takšno prakso prekiniti in pristopiti k bolj resnim in trajnejšim rešitvam kadrovske problematike.

—ze

služba zaznamuje največ od 10-20 odstotkov pojavov (strokovna ocena na osnovi statističnih podatkov s tega področja). Večina primerov (80-90 %) ostane nezaznamovana oziroma neodkrita.

Iz strukture prekrškov je možno sklepati, da so najbolj pogosti in zaskrbljujoči primeri odtujavanja družbene lastnine. V vseh primerih je družbena lastnina bila ogrožena s strani tistih, ki bi jo morali prvi varovati. Zato se ni odveč spomniti strokovne trditve, ki pravi, če je družbena lastnina napadena in odtujena od zunaj, da to kaže na slabo fizično varovanje, če pa je napadena in odtujena od znotraj, pa to kaže na slabo notranjo kontrolo. Na srečo ni fizičnih napadov od zunaj na družbeno lastnino, zato se je verjetno potrebno manj spuščati v ocenjevanje tega faktorja, čeprav so subjekti zaščite isti, neglede na to od kod je napadena. V zadnjem četrtletju leta 1985 so se vrstili primeri neposrednih napadov na lastnino delavcev v garderobnih omarih (vlomi v garderobne omare) hale A in hale B, s tem tudi posredno na lastnino TGA (poškodbo omaric).

Pri obdelavi primerov odtujavanja in vloma smo prišli do nekaterih ugotovitev in sicer:

— da nimamo dobro zaščitene materiala in orodja po priročnih skladiščih po obratih,

— da nimamo pregleda, kdaj smo upravičeno dvignili razni material in ga namensko porabili in kdaj ne,

— da dostikrat ni možno ugotoviti, kdo je odgovoren za shrambo določenega materiala ali orodja,

— da je v primerih odkrivanja tistih, ki so odtujili neko stvar, vse preveč lažne solidarnosti,

— da se prijavi ustreznim službam oziroma organom vsak peti primer odtujitve predmeta,

— da zelo slabo varujemo družbeno lastnino in se ne zavedamo posledic takšnega odnosa do družbene lastnine,

— da so zunanji izvajalci (Drava, EM Hidromontaža, Đuro Đaković, Gradis, razni obrtniki) zaradi pomanjkljivega nadzora, dober posrednik odtujavanja in ponudnik raznih storitev v DO in na domu na škodo celotne družbe,

— da v določenih primerih ni možno najti oškodovanca (delovna organizacija ali TOZD).

Da so navedene ugotovitve utemeljene, navajamo samo nekaj primerov, ko je material zasežen na izhodih ali najden v neposredni bližini DO — 22 kg železnih profilov, 80 kg železnih profilov, 20 kg barve, 150 kg bakra itd. V nekaj teh primerih so se posamezni tozdi (TOZD Vzdrževanje) celo trudili dokazati, da material ni last TOZD oziroma delovne organizacije. Zato so se nekateri ohrabрили in si »sposodili« čez 80 kg »žlahtne« kovine iz glavnega skladiča in s tem tudi oškodovali DO v vrednosti cca 100 starih milijonov.

Ravno tako, ena od pomembnejših ugotovitev je, da imamo predvsem v popoldanski in nočni izmeni slabo evidenco prisotnosti delavcev na delu, ker ni možno drugače opravičevati številnih (26) poskusov prestopov čez ograjo. V kolikor jih ne bi delavci službe zalotili pri prestopu ograje, verjetno njihove odsotnosti z dela njihovi predpostavljeni ne bi prijavili, mogoče pa niti ne ugotovili.

Sklenemo lahko, da analiza prekrškov kaže na ne najbolj ugodne varnostne razmere z vidika varovanja družbene lastnine, delovne discipline in ostalih disciplinskih prekrškov zaznamovanih v službi za družbeno samozaščito. V največji meri so vzroki za takšno stanje subjektivne narave. Pri tem so v nekaterih sredinah odpovedali subjekti družene samozaščite. Zato je nujno podvzemanje takšnih ukrepov, ki bodo vplivali na izboljšanje razmer s prej navedenih vidikov.

R. M.

Število prekrškov ne upada

Služba za družbeno samozaščito se je v letu 1985 prvič lotila sistematičnega evidentiranja prekrškov zaznamovanih v oddelku za fizično varovanje, na varovanem območju z vidika odtujavanja družbene lastnine, kršenja reda in miru, uživanja in vnašanja alkoholnih pijač, dela pod vplivom alkohola in drugih disciplinskih prekrškov za katere so sproženi disciplinski postopki.

V preteklem letu so evidentirali skupno 104 prekrške oziroma pojave.

Struktura prekrškov:

1. odtujevanje družbene lastnine — 48 primerov,
2. uživanje alkoholnih pijač (delo pod vplivom alkohola, prihoda na delo pod vplivom alkohola, vnašanje alkoholnih pijač v DO) — 18 primerov,
3. pretep na delovnem mestu — 4 primeri,
4. odhod iz DO čez zaščitno ograjo — 26 primerov,
5. nedostojno vedenje do uradnih oseb — 7 primerov,
6. kazniva dejanja s političnim obeležjem — 1 primer (sovražni napis).

Pregled prekrškov po TOZD oziroma DSSS:

— TOZD Tovarna glinice — 22 primerov (od tega 1/8 [npr. pod točko 1 osem prekrškov], 3/2, 4/9, 5/3),

— TOZD Proizvodnja aluminija — 34 primerov (od tega 1/18, 2/7, 3/2, 4/4, 5/2, 6/1),

— TOZD Predelava aluminija — 12 primerov (od tega 1/2, 2/1, 3/2, 4/5, 5/2),

— TOZD Vzdrževanje — 14 primerov (od tega 1/7, 2/1, 4/6),

— TOZD Promet — 5 primerov (od tega 1/2, 2/2, 4/1),

— TOZD Kontrola kvalitete — 1 primer (1/1),

— DSSS — 4 primeri (od tega 1/1, 2/2, 4/1),

— zunanji izvajalci del — 6 primerov (od tega 1/3, 2/2, 4/1).

Nekaj primerov (6) ni možno razvrstiti niti prostorsko niti po kršitelju v nobeno TOZD oziroma DSSS.

Neposredna materialna škoda v primerih odtujavanja družbene lastnine je bila ocenjena na 1.250.000 din. Menimo, da je dejanska škoda dosti večja, ker ni ocenjena posredna škoda in ker

Ljubezen

Ljubezen najina je lepa,
čista in iskrena,
v tančico belo je odeta,
s čustvi nežnimi se zdaj prepleta.

Večer ob glasbi in sveči presediva
v majhen plamen oba strniva,
kot srca najina gori
in vosek od toplote se topi.

Ljubezen tvoja ima čarobno moč,
vem da moram, a ne morem proč.
Preveč te ljubim, da bi te mogla
zapustiti, in v sebi čustva živa umoriti.

Prišel bo čas, ko bova se ločila,
odšel boš v svet in sama bom
ostala, se vračala s spomini bom na dni,
ki so bili, a zdaj jih ni.

Morda se vrnil boš nazaj,
priletel boš kot lastovica,
takrat obišči me,
saj ti bom prijateljica.

Romana

Kako smo poslovali

TABELA I: Dinamika poslovanja — indeksi fizičnega obsega

TOZD TOVARNA GLINICE

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Osnutek letnega plana		DOSEŽENO				INDEKSI			
				1985		1986		1986/85		1986	
		II	I-II	II	I-II	II	I-II	7:5	8:6	7:3	8:4
Al hidrat — Al203	t	8.680	18.290	7.471	15.716	8.741	17.536	117	112	101	96
Od tega: predel.	t	650	1.300	381	749	529	1.271	139	170	81	98
Kalcinirana glinica	t	7.728	16.284	7.691	14.600	7.618	16.403	99	112	99	101
Prodani hidrat Al203											
— redna proizvodnja	t	—	—	13	27	—	—	—	—	—	—
— predelava	t	650	1.300	381	749	529	1.271	139	170	81	98
Skupaj (kal. gl. + pr. hid.)	t	8.378	17.584	8.086	15.376	8.147	17.674	101	115	97	101
Raztopljeno vodno steklo	t	788	1.660	694	1.081	703	1.485	101	137	89	89
Zeolit A-suhi	t	173	364	133	161	169	275	127	171	98	76
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al — hala A	t	1.584	3.338	1.628	3.427	1.613	3.402	99	99	102	102
Elektrolitski Al — hala B	t	1.792	3.775	1.861	3.940	1.801	3.809	97	97	101	101
Elektrolitski Al — hala B-P	t	167	351	86	176	179	304	208	173	107	87
Skupaj hale A+B+B-P	t	3.543	7.464	3.575	7.543	3.593	7.515	101	100	101	101
Anodna masa	t	2.184	4.472	1.860	4.037	1.923	3.855	103	95	88	86
TOZD PREDELAVA ALUMINIJA											
Al formati — za prodajo	t	1.004	2.115	1.925	3.690	2.373	4.025	123	109	236	190
Al formati — za izparilce	t	—	—	164	290	273	526	166	181	—	—
Al žica: E Al + P-11	t	192	405	2	145	11	76	550	52	6	19
Al trak — ozki za prodajo	t	340	716	92	139	305	305	332	219	90	43
Al trak — ozki za rond.	t	307	647	190	395	459	782	242	198	150	121
Rondelice	t	153	323	33	141	185	340	561	241	121	105
Al trak — šir. za prod.	t	460	970	146	432	—	—	—	—	—	—
Al trak — šir. za izpar.	t	226	475	43	91	—	—	—	—	—	—
Izparilniki	t	107	226	126	229	119	237	94	103	111	105
Al zlitine: gnetne	t	637	1.342	584	1.471	285	983	49	67	45	73
Al zlitine: livarske	t	671	1.414	758	1.557	289	1.130	38	73	43	80
Predzlitine: last. por.	t	83	175	72	184	52	148	72	80	63	85
Drogi za kline in stik.	t	9	19	—	3	20	29	—	—	222	253
Livarna skupaj	t	4.189	8.827	4.135	8.767	4.371	8.581	106	98	104	97
Blagovna proizvodnja	t	3.564	7.511	3.666	7.804	3.567	7.096	97	91	100	94
Pretapljanje Al	t	153	323	9	168	31	62	344	37	20	19

TOZD Tovarna glinice

V mesecu februarju smo proizvedli 8.741 ton Al hidrata Al203 (indeks 101), od tega je predelava 529 ton (indeks 81). V prvih dveh mesecih je proizvedeno 17.536 ton Al hidrata Al203 in s to količino nismo dosegli planirane količine v osnutku letnega plana poslovanja za 754 ton oz. 4 %, proizvodnjo v istem času preteklega leta pa smo prebegli za 1.820 ton oz. 12 %.

V drugem mesecu smo proizvedli 7.618 ton kalcinirane glinice, Al hidrata Al203 smo prodali iz predelava 529 ton, to znaša skupaj 8.147 ton in je za 3 % manj kot smo načrtovali. Kumulativna proizvodnja kalcinirane glinice in prodanega hidrata je 17.674 ton in presega načrtovano za 90 ton oz. 1 %, proizvodnjo v istem času preteklega leta pa za 2.298 ton oz. 15 %.

Iz tabele II je razvidno, da smo pri proizvodnji Al hidrata Al203 v prvih dveh mesecih presegli porabo žganega apna za 100 %, električne energije za 8 % in pare za 6 %. Na hidroksida smo porabili 22 % manj kot smo predvideli. Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo v času od I-II prekoračili porabo toplotne energije za 2 % in električne energije za 4 %, medtem ko smo Al fluorida porabili 40 % manj kot smo načrtovali.

Februarska proizvodnja raztopljenega vodnega stekla znaša 703 tone in je manjša od predvidene za 11 %. Kumulativna proizvodnja je 1.485 ton in je prav tako za 11 % manjša od načrtovane.

Proizvodnja zeolita A-suhega je v drugem mesecu 169 ton (indeks 98), v obeh mesecih pa znaša 275 ton in je za 89 ton oz. 24 % manjša od planirane v osnutku letnega plana poslovanja.

TOZD Proizvodnja aluminija

V elektrolizi A smo v februarju proizvedli 1.613 ton elektrolitskega Al in s tem presegli proizvodnjo za 2 %. V obeh mesecih znaša proizvodnja 3.402 ton in je prav tako za 20 % večja od planirane.

V hali B smo v drugem mesecu proizvedli 1.801 ton elektrolitskega Al (indeks 101), v času od I-II pa znaša proizvodnja 3.809 ton in za 1 % presega načrtovano. Proizvodnja poskusnih peči v hali B je v drugem mesecu dosežena s 179 ton (indeks 107), v dveh mesecih skupaj pa je 304 tone in je za 13 % manjša kot smo predvideli.

V februarju smo proizvedli skupaj v halah 3.593 ton elektrolitskega Al (indeks 101), kumulativna proizvodnja je 7.515 ton in je za 1 % večja kot smo planirali v osnutku letnega plana poslovanja.

V hali A smo v času od I-II porabili 97 % anodne mase, 110 % kriolita, 93 % Al fluorida in 99 % električne energije.

V hali B smo v prvih dveh mesecih presegli samo porabo anodne mase za 2 %, kriolita smo porabili 10 % manj, Al fluorida pa 7 % manj, kot smo načrtovali. Pri proizvodnji poskusnih peči v hali B smo prekoračili samo porabo kriolita za 97 %, ostalih surovin smo porabili manj kot smo planirali in sicer: anodnih blokov za 23 %,

TABELA II:

Pregled porabljenih najvažnejših surovin na enoto proizvoda

TOZD/PROIZVOD	Enota mere	Plan 1986	DOSEŽENO		INDEKSI		
			II	I-II	4:3	5:3	
			1	2	3	4	5
TOZD TOVARNA GLINICE							
Al hidrat — Al203							
— boksit	t *	2,654	2,579	2,646	97	100	
— Na hidroksid 100 %	t *	0,10587	0,09522	0,08254	90	78	
— para	t	4,450	4,551	5,715	102	106	
— žgano apno	t	0,0405	0,069	0,0808	170	200	
— el. energija	kWh	360,653	371,502	390,458	103	108	
Kalcinirana glinica							
— toplotna energija	GJ	5,447	5,547	5,546	102	102	
— para	t	0,040	0,040	0,040	100	100	
— Al fluorid	t	0,0004	0,00022	0,00024	55	60	
— el. energija	kWh	31,228	33,272	32,364	107	104	
TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA							
Elektrolit. Al. — hala A							
— glinica	t	1,920	1,914	1,920	100	100	
— anodna masa	t	0,575	0,545	0,560	95	97	
— kriolit	t	0,030	0,031	0,033	103	110	
— Al fluorid	t	0,040	0,037	0,037	93	93	
— el. energija	kWh	17,971	17,891	17,867	100	99	
Elektrolit. Al — hala B							
— glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100	
— anodna masa	t	0,565	0,571	0,578	101	102	
— kriolit	t	0,030	0,030	0,027	100	90	
— Al fluorid	t	0,040	0,037	0,037	93	93	
— el. energija	kWh	17,537	17,345	17,494	99	100	
Elektrolit. Al — hala B-P							
— glinica	t	1,920	1,919	1,918	100	100	
— anodni bloki	t	0,600	0,482	0,461	80	77	
— kriolit	t	0,030	0,083	0,059	276	197	
— Al fluorid	t	0,040	0,011	0,0095	28	24	
— el. energija	kWh	16,979	14,893	15,070	88	89	
Anodna masa							
— petrollkoks	t	0,67165	0,67490	0,68017	100	101	
— katranska smola	t	0,338015	0,33477	0,32951	99	97	
— mazut	t	0,0055	0,00094	0,00047	17	9	
— el. energija	kWh	150	146	145	97	97	

Sindikati čakajo pomembne naloge

Kongres Zveze sindikatov Slovenije je za nami. Dva dni v marcu je bila naša pozornost usmerjena k poročilom iz Cankarjevega doma, kjer so delegati iz občin skozi razprave in nato v različnih komisijah poskušali najti najboljše smernice za rešitev iz krize.

Našo občino je zastopalo enajst delegatov. Po skupnih razpravah so pripravili tri resolucijske razprave, s katerimi so skušali prispevati vsaj delček k končnemu oblikovanju resolucijskih dokumentov. Slovenski javnosti so spregovorili o družbeno-ekonomskih odnosih v ptujski občini (predvsem o kmetijski dejavnosti), o ustvarjalnosti delavcev ter problemih, ki so prisotni pri razvijanju množične inventivne dejavnosti in o problemih ter vlogi sindikata pri razvijanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Dva dni pred kongresom sem se pogovarjala s predsednikom sindikata ptujske občine, Stankom Debeljakom, ki ga pri nas poznamo zelo dobro, saj je kot diplomirani inženir kemije delal v TGA polnih 23 let. Kljub obilici dela je žrtvoval uro časa in za bralce našega Aluminija odgovoril na nekaj vprašanj. Začela sva pri dejavnosti sindikata.

Kakšne so torej naloge sindikata v tem mandatu?

»Naloge sindikata so v obdobju, ki je pred nami mnogoštevilne. Smo v težki gospodarski situaciji, v kateri imamo sindikati pomembno vlogo, kako uveljaviti širše samoupravne pravice delavcev, njihovo dejansko odločanje. Mi v občinskem sindikalnem svetu smo za to obdobje sprejeli širše programske usmeritve v katerih smo glavne naloge opredelili predvsem na naslednja področja. Na področju družbeno-ekonomskih odnosov želimo biti prisotni pri krepitvi gospodarstva v občini, prestrukturiranje želimo doseči tam, kjer imamo težavne gospodarske probleme, predvsem v nekaterih vejah kovinsko predelovalne industrije, tekstilne industrije in drugod. Drugo področje je delitev po delu in rezultatih dela. O tem govorimo že leta in leta, določeni so bili sicer neki premiki, vendar ocenjujemo, da nas prav na tem področju čaka še veliko dela. V združenem delu smo dali branžni sporazum. V mnogih sredinah so ga uskladi s svojimi samoupravnimi akti, mnogo delovnih organizacij pa tega še ni storilo, zato je naša naloga, doseči, da se ti branžni sporazumi uskladijo v skladu s samoupravnimi akti v združenem delu.

Naslednje vprašanje je uveljavljanje znanja in inventivne dejavnosti. Vstrajamo, da mora znanje v združenem delu doseči veljavo, ker menimo, da je to osnova na kateri lahko pričakujemo boljše gospodarske rezultate, zato da bi tudi na področju delitve osebnih dohodkov imeli boljše rezultate in ne bi toliko zaostajali za razvitemi kraji Slovenije.

Stanko Debeljak

Pri množični inventivni dejavnosti smo v občini dosegli nekatere vidne rezultate, predvsem v posameznih delovnih organizacijah (Agis, TGA), vendar je to še vse premalo, da bi lahko govorili o množični inventivni dejavnosti. Poleg te ustvarjalne dejavnosti želimo, da bi večje delovne organizacije ustanovile razvojne službe oziroma raziskovalne enote kot osnovo za opiranje na lastne sile glede razvoja tehnologije proizvodnje na nivoju višje kvalitete izdelkov.

Omenil bi še to, da imamo v programu tekmovanje kovinarjev. Akcijski program je že sprejet, organizacijski odbor dela in vabim vse osnovne organizacije sindikata v TGA, da se vključijo v tekmovanje kovinarjev, da bi sodelovalo čimveč delavcev iz te stroke, predvsem vabim delavce vzdrževanja.

Pred nami je seveda pomembna naloga čimveč izvoziti. To moramo podpirati, saj brez tega ni uvoza, ki nam je nujno potreben, saj nam lahko drugače stagnira proizvodnja na marsikaterem področju našega gospodarstva. Da bi to dosegli je potrebno marsikje izboljšati tehnologijo in prestrukturirati nekatere veje gospodarstva.

Velike naloge nas čakajo tudi na področju socialne varnosti delavcev. Zdravstvo moramo organizirati tako, da delavci ne bodo izgubljali toliko časa po ambulantah.

Zanima nas tudi, kako v delovnih organizacijah skrbijo za rekreacijo svojih delavcev in kako je organizirano letovanje, kako skrbijo za počitniške domove. Pomembna je tudi prehrana delavcev, še vedno je veliko delavcev, ki nimajo toplega obroka na delovnem mestu.

Poleg vseh teh nalog se bomo trudili, da bi se delavci rekreirali tudi med odmori, čimveč delavcev pa bi radi vključili v delavske športne igre.

Pomembno področje našega delovanja je medrepubliško sodelovanje med prijateljskimi občinami v Sloveniji, Hrvaški in z občino Arandelovac. Pripravili smo obsežen program sodelova-

nja v letošnjem letu, saj smo organizatorji proslave ob 25. obletnici začetka sodelovanja med bratskimi občinami Varaždin — Cakovec — Ptuj.»

Naloge so res obsežne in ne bo dovolj le dobro vodstvo, če ne bomo sodelovali vsi, ki smo sindikati in dajali tudi pobude.

»V ptujski občini nas je 19.500 delavcev, 156 osnovnih organizacij sindikata, 9 konferenc sindikata, 13 odborov dejavnosti, ki bi morali postati težišče sindikalnega dela sorodnih dejavnosti. Prav tu bi se morala kreirati stališča za akcije v osnovnih organizacijah združenega dela. Rezultati, razen redkih izjem, pa so prešibki in čaka nas še veliko dela, da prav ti odbori dejavnosti dejansko zaživijo.

Rad bi opozoril na izredno pomembno nalogo na področju samoupravnih odnosov v združenem delu. Delavci marsikje le formalno odločajo. Opozoril bi osnove organizacije sindikata in njihove izvršne odbore, na 43. člen Statuta ZSS, kjer so navedene vse pomembne naloge, ki jih ima sindikat v združenem delu. Mnoge naloge sploh ne izvajamo, ali pa tako površno, zato je posledica tega, da delavci menijo, da so premalo prisotni pri dejanskem odločanju.

Prav tako je treba spregovoriti o delegatskem sistemu, ne le znotraj delovne organizacije, ampak v različnih zunanjih dejavnostih npr. v zboru združenega dela in zbiorih uporabnikov SIS, kjer se kot delegati vse preveč podrejamo pripravljanim predlogom, ne da bi tudi sami ponudili variantne predloge. Na področju dejanske samouprave bomo morali vložiti še veliko dela.»

Kako ocenjujete volitve v združenem delu in kaj bi rekli o gospodarski situaciji v občini po zaključnih računih?

»Z rezultati volitev smo zadovoljni. 89 odstotna udeležba kaže, da smo bili dokaj uspešni.

Organizacija volitev je bila v večini delovnih organizacij zelo dobra. Pripomnil bi, da so ponekod posvetili premalo pozornosti ureditvi volišč in zunanji obeležitvi tega političnega dogodka.

Celotne analize po zaključnih računih še nimamo, ko jo dobimo, bomo primerno ukrepali. Ne moremo si namreč dovoliti, da bi v tem letu še naprej stagnirali v proizvodnji. Fizični obseg proizvodnje je bil lani precej slabši kot smo načrtovali, posledica tega je tudi slabši dohodek. Res je sicer, da smo dosegli zaustavitev padanja realnih osebnih dohodkov, vendar ne na račun proizvodnih rezultatov, ampak na račun delitve mimo proizvodnih rezultatov. Izredno zaskrbljujoče je to, da imamo 1500 nezaposlenih delavcev, ki iščejo zaposlitev prek Zavoda za zaposlovanje. Več kot polovica je mladih z izobrazbo, ki jim v ptujski občini ne bomo mogli nuditi dela. Ob koncu šolskega leta se bo število

nezaposlenih še dvignilo, kar bo dodatni problem za sindikat in druge odgovorne dejavnike v ptujski občini, tu mislim predvsem na izvršni svet. Če gledamo družbeni plan občine Ptuj, si ne moremo delati velikih iluzij, kajti investicij, razen v TGA, v občini v tem obdobju ne bo. Tu pa gre za modernizacijo — kapitalno investicijo, kjer ne pričakujemo povečanja zaposlovanja, ampak racionalizacijo energije in surovin v proizvodnji. Problem zaposlovanja v občini bo ostal.»

Kako gledate na TGA kot predsednik?

»Moja današnja funkcija zahteva širši pogled na celotno dogajanje v ptujski občini, tako na gospodarske kot na družbene dejavnosti. Ko sem bil še v TGA, sem gledal našo delovno organizacijo mogoče z drugačnimi očmi, poznal sem delo in vse probleme.

Ob tej veliki investiciji, ki ji še danes marsikdo ni naklonjen, se bom v okviru sindikata, povsod kjer bo možno, zavzemal zato, da investicija uspe, saj se moramo zavedati, da TGA prispeva največji delež k družbenemu proizvodu v ptujski občini. Aktivno se bomo trudili vsi v občini in dokazovali vsem, ki so nenaklonjeni investiciji, kako in kakaj nam je potrebna.

Vera Peklar

(Nadaljevanje s 7. strani)

Kako smo poslovali

Al fluorida za 76 % in električne energije za 11 %. V februarju smo proizvedli 1.923 ton anodne mase ter s to količino nismo dosegli plana za 12 %. Kumulativna proizvodnja anodne mase je 3.855 ton in prav tako ne dosegamo načrtovane proizvodnje za 617 ton oz. 14 %. Pri proizvodnji anodne mase smo v prvih dveh mesecih porabili 101 % petrokoksa, 97 % katranske smole, 9 % mazuta in 97 % električne energije.

TOZD Predelava aluminija

V livarni in obratu predelave smo v februarju proizvedli 4.371 ton različnih livarniških proizvodov. S to količino smo presegli plansko količino za 182 ton oz. 4 %, proizvodnjo v istem mesecu preteklega leta pa za 263 ton oz. 6 %. V prvem in drugem mesecu smo proizvedli 8.581 ton različnih proizvodov in s tem nismo dosegli planske proizvodnje za 246 ton (indeks 97).

Mesečna blagovna proizvodnja je 3.567 ton ter je enaka kot v osnutku letnega plana poslovanja, kumulativna proizvodnja je 7.096 ton in ne dosega načrtovane za 415 ton oz. 6 %.

V februarju smo pretopili 31 ton Al za tuje naročnike, to je samo 20 % predvidenega pretopljanja. V času od I-II smo pretopili 62 ton Al in prav tako ne dosegamo planske količine za 81 %.

Kolikokrat je zagorelo

Služba za družbeno samozaščito je v letu 1985 registrirala:

1. v delovni organizaciji 26 (v letu 1984 — 39) požarov.

2. na območju KS Kidričevo 4 (v letu 1984 — 8) požarov.

Industrijsko gasilsko društvo je še sodelovala na dveh (2) požarih izven območja KS Kidričevo (Ptuj, Podložje) na osnovi klica na pomoč.

V nadaljevanju te analize bodo analizirani v glavnem požari v delovni organizaciji.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je bistveno upadlo število požarov v primerjavi z 1984 letom. Zbrani podatki kažejo, da je bilo evidentirano 26 požarov in sicer 13 ali 33,3 % manj kot v 1984 letu. Samo v enem primeru (na mlinu premoga v kotlarni) je bil sprožen alarm in je bila potrebna intervencija prostovoljnega industrijskega gasilskega društva TGA. Intervencija je bila tudi v tem primeru upravičena in uspešna.

Pregled požarov po TOZD:

— TOZD Tovarna glinice: 6 požarov (2 v 1984 letu) in sicer 3 v kalcinaciji II., 2 v kotlarni in 1 požar v omeščevalnici vode.

— TOZD Proizvodnja aluminija: 1 požar (4 v 1984 letu) v pralnih plina pri demontaži dotrajane opreme.

— TOZD Predelava aluminija: 17 požarov (29 v letu 1984) in sicer 9 v stari livarni, 5 v novi livarni, 2 v predelavi žilindre in 1 požar v obratu izparilnikov.

TOZD Vzdrževanje: 1 požar (2 v letu 1984) v obratu za gretje phalne mase.

— TOZD Promet: 1 požar (nič v letu 1984) ob industrijskem tiru.

— TOZD Kontrola kvalitete: ni bilo v zadnjih dveh letih niti enega požara.

— DSSS — ni bilo požarov (1 v letu 1984).

V uvodu analize govorimo o številu evidentiranih požarov zato, ker ugotavljamo, da vseh začetnih požarov delavci ne prijavljajo službi, kar je možno sklepati na osnovi števila odplombiranih in izpraznjenih gasilnih aparatov. Ocenjujemo pa, da število neprijavljenih začetnih požarov ni veliko, pač pa da gre v večini primerov za malomaren odnos posameznikov do gasilnih sredstev in varstva pred požarom ali namerno onesposobitev gasilnih aparatov za gašenje.

Pregled požarov po TOZD prikazuje realno sliko stanja varstva pred požarom v določenih sredinah glede na požarnovarnostne obremenitve in požarnovarnostno preventivno.

Tako ugotavljamo, da se je poslabšala požarna varnost v TOZD Tovarna glinice, ker je število požarov v primerjavi s preteklim letom poraslo za trikrat. Kot nov pojav je zaskrbljujoče število odplombiranih ali

izpraznjenih gasilnih aparatov, kar je možno povezati s povečanim številom požarov in upadajočo požarne varnosti.

V TOZD Predelava aluminija se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšalo število požarov in sicer iz 29 na 17 požarov. Vendar je število požarov še vedno zaskrbljujoče in predstavlja 65,4 % (58 % v letu 1984) vseh evidentiranih požarov v delovni organizaciji. Pravtako so pogosti primeri odplombiranih in izpraznjenih aparatov, za kar nihče ne ve vzroka.

V ostalih TOZD oziroma sredinah je glede na število požarov požarnovarnostno stanje zelo zadovoljivo, kar je v največji meri rezultat dobrega preventivnega dela vseh odgovornih in ostalih delavcev ter strokovne službe za varstvo pred požarom in industrijskega gasilskega društva TGA.

Število (104 kom.) porabljenih ročnih gasilnih aparatov je skoraj za 100 odstotkov večje kot v preteklem letu (54 kom.). Porast porabe aparatov beležimo pri praktičnem poučevanju delavcev z rokovanjem z aparati ter pri gašenju začetnih požarov. Oba primera se pozitivno odražata na število požarov. Prvi pri številu zanetih požarov in namenski uporabi gasilnega aparata, drugi pa pri številu začetnih požarov, ki se niso razvili v večje požare (razvil se je samo 1 požar).

Materialna škoda, ki so jo povzročili požari je skupaj zamenjarljiva in znaša nekaj deset tisoč din, če seštejemo škodo pri vseh požarih.

V primerjavi s preteklim letom smo uspeli delno razbremeniti poklicne gasilce dodatnih del. Z nakupom motorne črpalke v livarni, ne črpajo več odpadnih vod, še vedno pa morajo prevzati mehko vodo iz kotlarne v novo livarno, kljub zadrževanju, da se to reši v letu 1985 (tisti, ki so bili za to zadolženi svoje naloge niso realizirali).

Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo TGA uspešno uresničuje svoj program usposabljanja in pomlajevanja članstva tako, da je pripravljenost za intervencije na zadovoljivem nivoju.

Sklenili bi lahko, da je stanje na področju varstva pred požarom v celoti gledano zadovoljivo. Če analiziramo požare po TOZD pa takšna ocena ne velja za TOZD Tovarna glinice in TOZD Predelava aluminija. Preventivno delo vseh subjektov v delovni organizaciji je dobro in opravičuje stroške in vsa prizadevanja.

Nenehno izpopolnjevanje poklicnih in prostovoljnih gasilcev, posodabljanje gasilske opreme in ustvarjanje ostalih pogojev za boljše delo daje pozitivne rezultate, kar je v določeni meri tudi odraz dobrega poslušanja članov KPO in ostalih vodilnostvenih struktur TOZD in DSSS za varstvo pred požarom.

R. M.

Jašek

PREBRALI SMO ZA VAS

Boljši časi za baker in Al

Baker in aluminij sta med tistimi kovinami, ki jim strokovnjaki za letos napovedujejo največje možnosti za podražitev. Potem ko se je baker na newyorški borzi novembra podražil od 60,7 centa za funt na 67 centov za funt, je pozneje spet padel na 64 centov. Vendar tako hamburški institut za raziskovanje gospodarstva (HWWA) kot tudi kanadska brokerska firma Burns Fry menita, da se bo cena čez leto še dvigala.

Čprav v proizvodnji ni zastojev, meni hamburški institut, da bo letos na trgu bakra prišlo do pomanjkanja. Pri tem upoštevajo možnost, da bo padec naftnih cen spodbudil proizvodnjo v industrijskih državah. Poraba bakra naj bi se po ocenah HWWA zvišala za 2 do 3 odstotke na okoli 7,6 milijona ton.

Na razvoj cen bakra je v zadnjih mesecih vplivalo spreminjanje valutnih tečajev, predvsem zniževanje dolarja pa tudi funta. Po doslej razpoložljivih statističnih podatkih je bila proizvodnja rafiniranega bakra v zahodnem svetu lani z nekako 7,18 milijona ton skoraj tolikšna kot leta 1984.

V ZDA se je sicer proizvodnja zmanjšala, v vodilnih južnoameriških državah pa je nadalje porasla. Poraba rafiniranega bakra je leta 1985 padla, predvsem zaradi počasnejše rasti v Združenih državah, skupno za kakšna 2 odstotka na 7,40 milijona ton. K zmanjšanju porabe je pripomoglo tudi nadomeščanje bakra z drugimi materiali.

Ob upoštevanju neto izvoza na Kitajsko in druge socialistične države je bilo v zahodnih državah za 300.000 ton primanjkljaja. To je vplivalo na zniževanje zalog pri proizvajalcih v ZDA in na newyorški borzi. Tudi predelovalci so na splošno zmanjšali svoje zaloge, medtem ko pa so se zaloge na London Metal Exchange

v lanskem drugem polletju občutno povečale.

Strokovnjaki kanadske brokerske firme Burns Fry so v neki analizi trga bakra za leto 1986 izhajali iz povpraševanja v višini 7,336 milijona ton (prejšnje leto 7,235 milijona ton) in proizvodnje v višini 7,355 milijona ton. Pri tem so neto uvoz vzhodnih držav ocenili na 100.000 ton, tako da skupno ponudbo zahodnega sveta ocenjujejo na 7,255 milijona ton.

Tudi HWWA sklepa, da bodo predelovalci in trgovci spričo boljše konjunktore spet skušali nekoliko povečati zaloge bakra. Pri tem bodo vzpodbudno vplivale tudi nižje obresti. Napovedi o razvoju proizvodnje otežuje negotovost glede tarifnih pogajanj v ameriški industriji bakra. Pogajanja, ki bod sredi leta, se utegnejo končati s sporazumom ali pa s stavko. Večji izpad proizvodnje pa bi brez dvoma spričo majhnih zalog povzročil pomanjkanje na trgu. Verjetno pa do stavke ne bo prišlo. Tudi računajo da bodo južnoameriške države razširile svoje zmogljivosti. Tako bodo zahodne države letos najbrž proizvedle nekaj malega več bakra kot so ga lani. Ob tem ga bo pa tudi bolj primanjkovalo.

Po analizah strokovnjakov so trenutne zaloge bakra v svetu za kakšnih 13 odstotkov manjše, kot so bile lani ob tem času. Glede cen hamburški institut ne daje nobenih prognoz, kanadska firma pa izključuje možnosti, da bi se utegnile cena za boljši baker v prvih štirih mesecih za kratak čas povzpeti celo na 80 centov za funt. Za vse leto pa pričakujejo povprečno ceno 75 centov za funt, za leto 1987 pa 70 centov za funt. Lanska povprečna cena je bila po teh prognozah 64 centov za funt, predlanska pa 63 centov za funt.

Gospodarski vestnik

Naložbe s prednostne liste

Po zagonu v sredini pretekle petletke bo delež izvozno naravnanih naložb v republiki konec lanskega leta še padel.

Investicije so preteklo srednjeročno obdobje plačale, merjeno s padanjem njihove udeležbe v družbenem proizvodni, največji stabilizacijski davek v primerjavi z ostalimi oblikami potrošnje. Od leta 1980 do 1984 so se investicije v osnovna sredstva v Sloveniji, po podatkih republiškega zavoda za planiranje, zmanjšale za tretjino — od 31 odstotkov družbenega proizvoda na predlanskih 21 odstotkov. Po ocenah naj bi njihov lanski delež v družbenem proizvodni upadel še za približno 2 odstotka.

Seveda bi bilo pametneje, če bi ekonomski politiki uspelo »prerazdeliti« večji del družbenega proizvoda v korist naložb in v škodo, recimo proračunske potrošnje. Vendar pa kažejo lanske rasti potrošnje nasprotna gibanja. Medtem ko so se vse druge oblike potrošnje ubranile inflacijskega črva, investicijam to ni uspelo. Po podatkih republiške službe družbenega knjigovodstva se je lanski celotni obseg naložb v republiki povečal skupaj za 87,8 odstotka, rast sredstev za skupne družbene potrebe je znašala 108,5 odstotka, splošni družbeni porabi je bilo namenjeno za 88,8 odstotkov več denarja kot pred letom, skupaj izplačani čisti osebni dohodki pa so se povečali za 97,5 odstotka.

Četudi so se izplačila za investicije konec lanskega decembra, kar je sicer običajno za ta mesec, povečale za skoraj 51 milijonov dinarjev ali poldrugikrat nad povprečjem enajstih mesecev, naložbe realno niso ohranile ravni iz leta 1984. Za to bi bila potrebna njihova najmanj 95-odstotna rast, za kolikor so se lani

po ocenah povečale cene investicijskih dobrin.

Izplačila za gospodarske investicije so znašale lani skupaj 244,8 milijarde dinarjev ali za 85,9 odstotkov več kot leto prej. Realno rast investicij gospodarstva, to je nominalno nad 95 odstotki, so lani dosegli le v štirih gospodarskih dejavnostih, in sicer v gradbeništvu (111,9-odstotna rast), prometu in zvezah (95,7-odstotna rast), v trgovini so investicije porasle za 131,3 odstotkov in v gostinstvu in turizmu za 95,5 odstotka. Industrija in rudarstvo, kjer je bila dosežena 92,8-odstotna rast sta realno skorajda ohranila raven izplačil iz leta 1984, vendar od panoge do panoge zelo različno.

Realno rast investicij je imela proizvodnja električnih strojev in aparatov (117,6 odstotka), pridobivanje premoga (123,8 odstotka), črna metalurgija (210,7 odstotka), kovinsko predelovalna dejavnost (100,9 odstotka), strojna industrija (150,6 odstotka), proizvodnja končnih tekstilnih izdelkov (181,3 odstotka), in proizvodnja tekstilne preje in tkanin (203,4 odstotka). Eno najnižjih rasti izplačil za investicije je lani imelo elektrogospodarstvo, znašale so okoli 14,5 milijarde dinarjev, kar je bilo le 23,8 odstotka več kot v letu 1984.

Nasprotno kot lanska izplačila za investicije kažejo večjo naložbeno živahnost začete gradnje. V celem letu 1985 so začeli graditi skupaj 1.758 gospodarskih objektov, merjeno z obračunsko vrednostjo je obseg te gradnje realno večji kot v letu 1984, nominalno pa je porasla za okoli 144 odstotkov. Predračunska vrednost takoimenovanih »prednostnih« investicijskih objektov, ki so jih začeli graditi lani, je znašala skupaj okoli 118 milijard

dinarjev ali za 146 odstotkov več kot primerljiva vrednost leta 1984.

»Prednostni« investicijski objekti, ki so se pričeli graditi lani, so pomenili približno enak delež predračunske vrednosti vseh investicij kot leto prej (glej preglednico). Kot v letu 1984 pa so tudi lani v strukturi naložb skoraj zadržale svoj delež investicije v proizvodnjo deficitarnih surovin in materiala, močno je upadel delež začetnih naložb v proizvodnjo hrane, medtem ko so izvozno usmerjene naložbe po udeležbi v predračunski vrednosti približno na ravni predlanskih.

Lanska struktura »prednostnih« investicijskih objektov se sicer ni bistveno spremenila, tako kot v letu 1984 so najmočnejši delež pomenile naložbe v proizvodnjo deficitarnih surovin. Kot je znano, v letu 1984 zato, ker so začeli graditi jeseniško jeklaro, la-

ni pa se je pričela modernizacija proizvodnje primarnega aluminija v Kidričevem. Ti dve prijavljeni naložbi sta močno vplivali na številke v strukturi predračunske vrednosti začetih naložb. Delež lanskih izvozno usmerjenih naložb bi recimo pomenil približno 31 odstotkov predračunske vrednosti vseh naložb, če odštejemo predračunsko vrednost naložbe v Kidričevem. Najmanj tolikšen delež izvozno usmerjenih naložb so v službi družbenega knjigovodstva ugotavljali, ko so popisovali investicije v gradnji pred letom 1984. Izvozno usmerjene naložbe v gradnji so konec marca in septembra leta 1983 in tudi marca leta 1984 v primerjavi z lani in predlani predstavljale še za približno deset strukturnih točk krepkejši delež v predračunski vrednosti vseh investicijskih objektov.

Gospodarski vestnik

ZAHVALE

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, tasta in dedka

MESARIČ Slavka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, dne 7. 1. 1986, v tako velikem številu, mu darovali vence in cvetje, nam izrekli ustno in pisмено sožalje ter nam vsestransko pomagali v težkih trenutkih.

Zahvaljujemo se gasilskemu društvu TGA za častno stražo ter gonnikom tov. Elznerju in tov. Jamerju ter tov. Kanclerju za lepe poslovilne besede ob odprtem grobu.

Prisrčna hvala OOS DSSS, dnevni izmeni HB za razumevanje in pomoč, kakor tudi sodelavkam in sodelavcem splošne službe ter uslužnostnih dejavnosti in tozdu Vzdrževanje. Posebna hvala sosedom Dončevcem za dolgoletno pomoč ob teži bolezni in Stanku Tomažiču za veliko uslug, Ivanu Juriševiču ob

veliki pozornosti ter vsem stanovalcem našega bloka.

Še enkrat iskrena hvala.

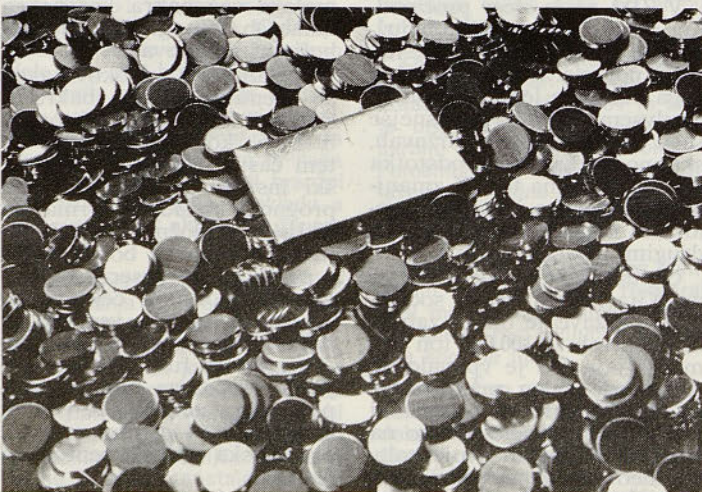
Žalujoča žena Lojzka sin Stanko in hčerka Danica z družinama

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem KSS-FRS (Službe za nagrajevanja, stroškovnega knjigovodstva, pravne službe, kadrovske socialne službe in SVD), ki so me v težkih trenutkih tolažili, izrazili sožalje, darovali cvetje in mi nudili vso pomoč.

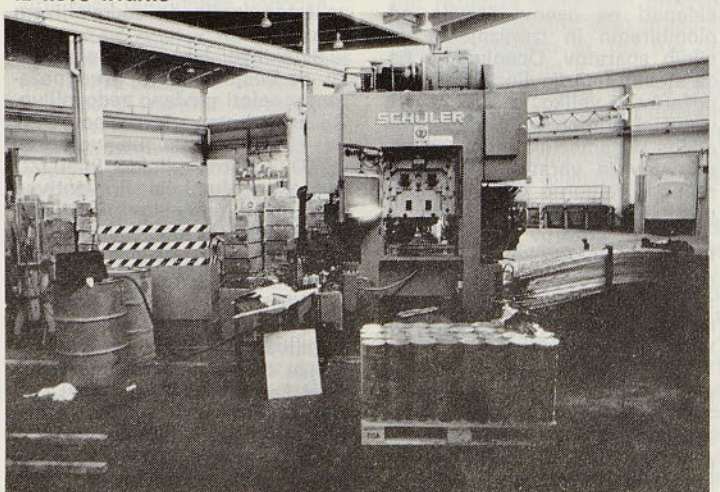
Še enkrat vsem iskrena hvala.
Katica

Ob smrti drage mame Jere Brenčič, se zahvaljujem sodelavcem II. izmene hale A za darovani venec ter sodelavkam za denarno pomoč in vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti ter sindikatu za izkazano pomoč.
Leskovar

Rondice

Iz nove livarne

Kadrovske vesti

**DELAVCI, KI SO SE ZAPOS-
LILI V TGA KIDRIČEVO V
MESECU FEBRUARJU 1986**

V TOZD TOVARNA GLINICE:
Robert Kornet

V TOZD PREDELAVA ALUMI-
NIJA: Željko Janičič, Stanislav Zajc, Smiljan Si-
tar

V TOZD LLBK TRBOVLJE:
Antonija Lužar in Smiljan
Kokot

V DSSS: Darinka Murko, oec.
in Boris Gerjovič, dipl. oec.
IZ JLA SO SE VRNILI: Stani-
slav Horvat, Ivan Gojkošek
in Milan Ules

**DELAVCI, KI SO ZAPUSTILI
DELOVNO ORGANIZACIJO V
MESECU FEBRUARJU 1986**

IZ TOZD VZDRŽEVANJE:
Marjan Galun in Jože Zamu-
da

IZ TOZD KONTROLA KVALI-
TETE: Stanko Debeljak,
dipl. ing.

IZ TOZD LLBK TRBOVLJE:
Dušan Čamer, Andrej Led-
nek, Jože Klopčič in Alenka
Klopčič

UPOKOJENI:

Franc Meško in Martin Turk
iz TOZD Tovarna glinice
Ivan Kojc, Blaž Turk in Franc
Debelak iz TOZD Proizvod-
nja aluminija

Ivan Šef in Štefan Bratovčak
iz TOZD Predelava aluminija

Ivan Sok, Jože Kuret in An-
ton Šaupperl iz TOZD Vzdr-
ževanje

Ivan Škrila, Ignac Kšela in
Jože Korpič iz TOZD Pro-
met

PREŠERNOVA DRUŽBA

RAZPISUJE

deset denarnih nagrad za najboljše poverjenike v letu 1986
v skupni vrednosti 360.000.— dinarjev

in

VABI K SODELOVANJU

nove poverjenike — honorarne sodelavce za prodajo in zbiranje
naročil za knjige.

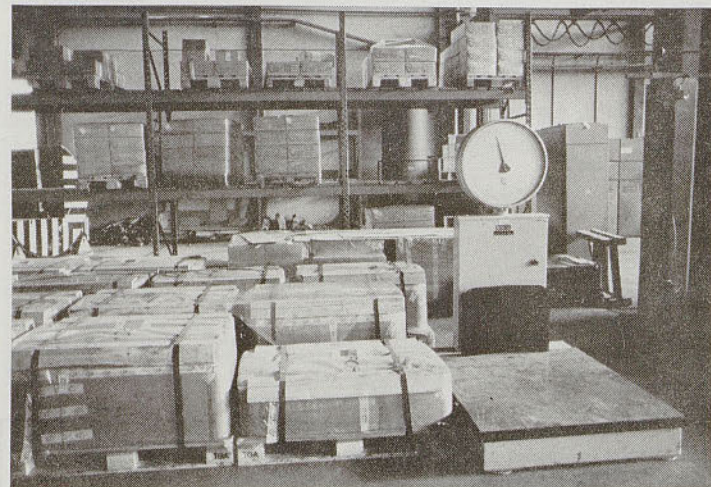
K sodelovanju vabimo večje število honorarnih — predvsem
mlajših in komunikativnih sodelavcev vseh poklicev, ki imajo radi
lepe slovenske knjige in jih želijo širiti med bralce.

Poleg posameznikov v tovarnah, krajevnih skupnostih, knjigarnah,
knjižnicah, šolah in drugih ustanovah lahko postanejo poverjeniki
Prešernove družbe tudi osnovne organizacije sindikata, krajevne
konference SZDL, društva in drugi, ki so pripravljeni zbirati naročila
svojih članov.

Poverjeniki dobe za stroške svojega dela materialno nadome-
stilo, sorazmerno z vrednostjo zbranih naročil, najboljši pa prejmejo
vsako leto še posebna priznanja in denarne nagrade.

Prijave pošljite na naslov: PREŠERNOVA DRUŽBA, LJUBLJANA,
Opekarska 4/a, p. p. 9.

Skladišče

Članke za naslednjo številko Aluminija
pričakujemo do 15. aprila

Spoštujem staro, ljubim novo

je moto naše sodelavke Albine
Ocepek iz Trbovelj

Prebrala sem nekje, da so oči
duša človeka. V njih odseva člo-
vekova notranjost. Ves čas naji-
nega pogovora sem gledala nje-
ne oči. Več kot besede in več
kot smeh so govorile iskric v
njih. Bilo je nekaj, čemur bi lah-
ko enostavno rekli sreča.

Sreča, ker ima družino, stano-
vanje, vseč ji je delo, ki ga
opravlja, sreča, ker ima rada
družbo in najde stik z ljudmi,
sreča, ker jo razveselijo tudi
preproste malenkosti.

S hribov, vasice nekje nad
Laškim, se je družina s štirimi
otroki preselila v Hrastnik. Mla-
dost ji sicer ni bila z rožicami
postlana, pa vendar je ostala v
njej ljubezen do zemlje, živali,
vaške idile, povezanosti med
ljudmi, ljubezen od vsega, kar ji
je v rosi mladosti nadomeščalo
toplino doma. Bilo je tudi veliko
svetlih trenutkov. Spominja se,
kako jih je oče, dekleta seveda,
jemal s seboj na lov, lovska sre-
čanja in drugam, kjer je bila pri-
jetna družba. Manj rada se spom-
inja dni, ko je šla »colenga«
za prijatelje v gostilni. Pri eni plači
v družini, so že otroci čutili, da
je treba čimprej do lastnega
kruha. Pokopati je bilo potrebno
želje o poklicu medicinske se-
stre. Blizu doma, ceneje in v
dveh letih, tudi iz veselja, se je
Albina izšolala za cvetličarko. Po
treh letih je morala službo zame-
njati — zaradi bolezni. Konec je
bilo sanj, kako napredovati v tem
poklicu, začeti je bilo potrebno
znova. Zaposlila se je v proiz-
vodnji. Ob delu je uspešno kon-
čala administrativno šolo. »Ne
moreš ob raznih problemih takoj
pasti na kolena, treba je na-
prej«, pravijo iskric v njenih
očeh. »Rada imam svoje delo,
samo strašno malo je ovredno-
teno. Poenterke imamo toliko
osnove kot brusilke in osnova
nam ne prinese niti štiri stare
milijone.«

Albina se je poročila mlada in
zopet za leto dni prišla v hribe
na kmete »Poroka je bila zame
nov svet. Živelimo v veliki hiši
in moram reči, da je moja tašča
zlata ženska. Še zdaj se rada
vračam. Tam lahko človek svo-
bodno zadiha in za otroke je
enkratno.«

Zakaj sem pravzaprav obiskala
Albino? Hotela sem jo predsta-
viti že mnogo prej, ker je naša
dopisnica iz Trbovelj in občasno
pošlje tudi katero od svojih,
povečini zelo osebnoizpovednih,
pesmi. Nekaj pred dnevom žena
so jo odkrili tudi v domačih
Trbovljah. Čisto po naključju je
tovarišica v vrtcu našla na starih
papirjih, ki jih Albina pridno zbi-
ra za vrtec, njene pesmi. Tudi
tisto, Mamica pusti me spati, ki
smo jo lani objavili v Aluminiju.
Povabili so jo, naj nastopi v vrt-

Albina Ocepek

cu. Po nastopu v poklicni šoli,
je bil to prvi korak iz anonim-
nosti. Skupaj s hčerko sta nasto-
pili v vrtcu. »Bilo je lepo, le ne-
kaj treme sem imela. Bilo je
veliko mamic in neposredne bli-
žine ljudi nisem navajena.« Glas
o tem je prišel tudi do radijske
postaje Trbovlje, kjer je bila os-
mega marca Albina njihov gost.
Ker je bilo ravno ob prazniku
žena, so jo kajpak spraševali o
emancipaciji in podobnih rečeh.
Albina jasno pove, da se stvari
vsako leto ponavljajo. »Vse je
po enem kopitu. Vedno to pou-
darjenje emancipacije. Pomen
osmega marca vidim v tem, da
se spomnimo ženske tudi ostale
dni v letu, sploh, če je obreme-
njena z delom in družino, mo-
goče z boleznijo. Ne le takrat,
ko lahko fajn dela in da vse od
sebe. Po drugi strani pa se mi
zdi, da je ob osmem marcu straš-
no lepo videti kakšno prireditev.
Posebno pristni so otroci v vrt-
cih. Tega ne bi hotela zamuditi
nobeno leto, saj znajo na neiz-
umetničen način povedati to, kar
čutijo, in to vedno, ne le tisti
dan.«

So trenutki, ki te silijo, da se izpoješ

Poglavitna tema najinega po-
govora je bila Albinin konjiček
— zlaganje verzov. Že v rani
mladosti je čutila potrebo po
pisanju. Nastal je celo krajši za-
pis v prozi, v njem pa je bilo
toliko resnice, da se ga je zba-
la. »Bilo je toliko osebnega do-
živetja, ki bi popolnoma odkrilo
moj jaz.«

Pesmi je začela zlagati iz neke
notranje nuje. Tesnobo in dru-
gačnost je čutila ob preselitvi iz
vasi v mesto. Pogrešala je umir-
jenost vaškega življenja. Nede-
lja, se spominja, je bila tam
pravi praznik. Zbirali so se, pri-
povedovali, peli, bili so skupaj.
»Mislim, da nam prav to zdaj
manjka. Vsak se zapira v svoj
brlog.«

Albina torej ni imela vzornika.
Pesmi nastajajo spontano. »So
trenutki, ki te silijo, da se izpo-
ješ. Včasih pa kar mimogrede,

SESTEROLISTNA DETELJA

Detelja šesterolista prava, malokdaj v naravi se pojavi, mi smo v sedmih kratkih letih, liste v deteljo zvezali.

Kot družina smo živeli, za TOZD STREHA so nas imeli, zdaj skupina se razhaja, a prijateljstvo ostaja.

Naj živi še mnogo dni, pa čeprav bi mi — se vsi razšli. Naj še mnogo detelj zraste, vsaka pa bo zgodba zase!

Detelja šesterolista, vedno naj ostane ista, taka, kot smo jo zgradili, v srcih bomo jo nosili.

POMLAD

Dah pomladi se prebuja, listje drobno zeleni, ptice vračajo se z juga, veter v krošnje se lovi.

Spet bo morje zabučalo, spet bo čriček v grmu pel, spet bo sonce nam sijalo, spet bo mladi rod vesel.

V rosi bela bo marjetka, čakala na sončen dan, za čebele drobna cvetka, bo sladak, mehak pristan.

IŠČI SVOJ CVET

Res dolge, dolge so stezice, ki kaže jih življenja pot, in grenke, grenke so solzice, rodi ljubezen jih povsod.

Res svetle so v očeh iskrice, in srečno tvoje je srce, v rosi blage so cvetlice, a tudi one ovene.

Ko solza teče, ko roža cvete, ko srce tvoje krvavi, pa spet nekje tam daleč, daleč, nov cvet v rosi se rodi ...

STARI MAMI ZA PRAZNIK

Dan počasi se poslavlja, sonce se odpravlja spat, mi pa kot že mnoga leta, k vam prišli smo praznovat.

Sprejmite prisrčne želje, od srca vam jih želim, stisnem vam tresočo roko, in vas s cvetjem obdarim.

Terezinka so vam rekli, ko rodili ste se vi, od takrat pa je minilo, mnogo let in mnogo dni.

Vi ste moja stara mama, vi, ki veste, kaj je svet, pa povejte zbrani družbi, koliko je minilo let?

Ah, ne glejmo zdaj na leta, glejmo vino — pijmo mi, Ej, na zdravje stari mami, mnogo let naj še živi. Naj še dolgo bo med nami, njen naj glas pozdravlja nas, jaz pa draga stara mama, v mislih vedno sem pri vas.

naprimer, ko čistim solato, vzamem list papirja in napišem pesem. Tudi v službi kdaj pa kdaj nastajajo priložnostne pesmi, kot tale ob odhodu našega sodelavca. V dveh pisarnah na strehi smo živeli v dobrem prijateljskem in sodelavskem vzdušju in hudo nam je bilo, ko se je eden odcepil. Skupnost se je razbila.«

Tozd streha so majhne pisarne nad livarno, do njih pa sem prišla čez nekaj lužic in čez desko, ki je očitno tam za brv, da prideš do pisarn, če se temu sploh lahko tako reče.

»V TGA verjetno nimate kaj takega«, me vprašajo in spomni-jo na naslednje vprašanje, koliko se sploh počutijo naši.

Povezanost s TGA je bolj meglica

»Povezanost TGA-LLBK, se mi zdi bolj meglica. Z določenimi problemi, ki se nam vlečejo že več let — npr. dohodkovni krog — sploh ne pridemo do skupnega stališča. Zdi se mi, da nas razdvaja, ne družijo. Tudi razdalja je vzrok. Če bi bili bolj blizu, bi se večkrat videli in dorekli kakšno skupno. Pa upajmo, da se bo z dobro voljo in sporazumevanjem rešilo tudi to, čeprav pri nas zdaj malo škriplje. Povsod pride do krize.«

Albino smo pred leti videli tudi kdaj in kdaj pri nas. Bila je aktivna v sindikatu in družbenopolitičnih organizacijah. Kako je zdaj? »Delala sem v sindikatu, ZK in bila predsednica mladine. Počasi so te funkcije splahnele. Ne vem ali nisem bila dovolj močna, da bi vse obvladala, ali ni bilo dovolj dobrega sodelovanja in sem prej odnehala in se posvetila bolj koristnemu. Na področju, kjer nimam uspeha, raje neham.«

Umrla bi, če bi živel sama

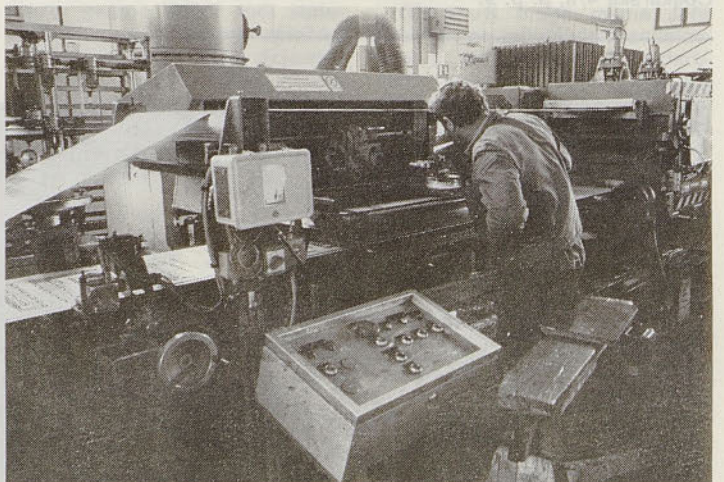
Potem sva klepetali o čisto preprostih rečeh — o otrocih, življenju v bloku, kjer je Albini sicer lepo, saj si zna najti družbo. Moti pa jo veliko malenkosti, ki grenijo življenje. Že prvi dan, ko se je vselila v novi blok, se je zgrozila nad kulturo naroda. »Vse je ležalo okrog bloka; od kartonastih škotel do gnilega sadja in zelenjave in kruh, veliki kosi kruha.« Groza me je, ko vidim ležati kruh v smeteh.« Zaradi pospravljanja seveda ni bilo nobene hvaležnosti, skoraj bi dobila nekaj na glavo. Vznemirja jo tudi odnos do starejših ljudi in razna pobalinska obnašanja. »Kar stepla bi se sredi ceste.« Ne more poslušati otroškega joka, ki jo zbudi sredi noči. Hudo je, če ugotovi, da je otroček sam za zaprtimi vrati in ne moreš drugo, kot da ga tolažiš. Veliko smo storili za starejše, onemogle, za otroško varstvo in zdravstvo, toda še vedno je veliko osamljenih in otroci so opeharjeni za marsikaj, kar bi v rosi mladosti rabili. Veliko tega je povezano z denarnimi sredstvi, teh pa v vseh predalčkih manjka, razmišlja Albina in prida »Nekaj pa lahko storimo ljudje z dobro voljo. Položaj nas bo prisilil, da bomo zopet bolj skupaj, da si bomo pomagali«, poudari.

Na radiu so jo vprašali, če morda razmišlja o samostojni zbirki pesmi. »Bilo bi lepo, a sama tega bremena ne bi zmožla.« Zbirka ostaja torej tiha želja med ostalimi mnogo glasnejšimi — rada bi hišo. »Kako bo le mogoče v tej draginji. Morda pa«, se skoraj zdrzne ob glasno izrečeni želji.

Iskrice v očeh pa ostajajo.

Vera Peklar

Kontrola

V izobraževalni center je prispelo prijazno pisemce z naslednjo vsebino:

POZDRAVLJENI !

Lepo se vam zahvaljujem za tri prelepe knjige o vašem delu in zgodovini. Sedaj jih uporabljamo kot učilo za 4. razred. Zelo so lepe. Želimo vam, da bi imeli veliko uspeha na vašem delovnem mestu.

Simon Štrubelj
OŠ Prežganje

Disciplinski ukrepi

1. VASOJEVIČ Milenko, mat. št. 5964, iz tozd Livarna, dne 8. 8. 1985 predčasno prenehal z delom, izrečen ukrep — javni opomin in plačilo škode.

2. IMAMOVIČ Nihad, mat. št. 6626, iz tozd Livarna, dne 30. 5. 1985 odklonil delo v podaljšanem času, izrečen ukrep — prenehanje DR odloženo za dobo 6 mesecev in plačilo škode.

3. PJEVIČ Nusret, mat. št. 6115, iz tozd Livarna, dne 15. 7. 1985 odklonil delo in se nesramno vedel do izmenovodje, dne 27. 12. 1985 namenoma razbil ogledalo v ženski in moški garderobi in dne 31. 1. 1986 ogrožal varnost del in prevrnil paletu z odlitki, izrečen ukrep — opomin.

4. ŠABIČ Nevludin, mat. št. 6075, dne 26. do 30. 8. 1985 neopravičeno izostajal z del, izrečen ukrep — postopek se ustavi.

5. ĐUKIČ Stojan, mat. št. 6467, iz tozd Livarna, dne 5. 8. 1985 skupini delavcev razlagal, da norme ne smejo prekoračiti, izrečen ukrep — prenehanje DR odloženo za dobo 3 mesece.

6. JAGUŠIČ Miroslav, mat. št. 5826, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin.

7. PODLESNIK Ivan, mat. št. 5254, iz tozd Livarna, dne 22. 8. 1985 odklonil sprejem odločbe o podaljšanem delu z dne 24. 8. 1985, prenehanje DR odloženo za 12 mesecev in plačilo škode.

8. OCEPEK Ivan, tozd Livarna, dne 22. 1. 1986 prišel na delo v vinjenem stanju, izrečen ukrep — prenehanje DR odloženo za dobo 12 mesecev.

9. DOLAR Franc, mat. št. /, iz tozd Livarna, dne 18. 11. 1985 malomarno opravljal delo in ni upošteval tehnoloških navodil, izrečen ukrep — prenehanje DR odloženo za dobo 12 mesecev.

10. FORJAN Alenka, tozd Livarna, manjka embalaža, izrečen ukrep — prenehanje DR odloženo za dobo 1 meseca.

11. ROS Avuštin, mat. št. 6285, iz tozd Promet, dne 18. 11. 1985 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin.

12. TOPOLOVEC Janez, mat. št. 2781, iz tozd Promet, dne 26. 12. 1985 neopravičeno izostal z dela 8 ur, ter dne 27. 12. 1986 neopravičeno izostal z dela 4 ure, izrečen ukrep — javni opomin.

13. GAJZER Jože, mat. št. 4980, iz tozd Proizvodnja aluminija, dne 10. 12. 1985 zvezal Stanku Artenjaku rokav puloverja in spodnje hlače, izrečen ukrep — opomin in povrnitev škode.

14. KRAJNC Maks, mat. št. 5770, iz tozd Promet, dne 23. 11. 1985 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin.

15. JURISEVIČ Zvonko, mat. št. 6350, iz tozd Promet, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev.

16. GORJANC Ludvik, mat. št. 3022, iz tozd Predelava aluminija, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesece.

17. FELE Ludvik, mat. št. 2575, iz tozd Vzdrževanje, bil vinjen ter imel neopravičen izostanek, izrečen ukrep — opomin.

18. OVČAR Marjan, mat. št. 4954, iz tozd Predelava aluminija, neopravičeno izostajal z dela in sicer po 1 in po 2 uri, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesece.

19. VERLAK Bojan, mat. št. 5361, iz tozd Vzdrževanje, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 12 mesecev.

20. PUKŠIČ Jože, mat. št. 5289, iz tozd Vzdrževanje, ni upošteval navodil zdravnika, izrečen ukrep — javni opomin.

21. POLANIČ Jože, mat. št. 5191, iz tozd Vzdrževanje, ni opravil naloženega dela ter predčasno zapustil delovno mesto, izrečen ukrep — opomin.

22. BRATEC Franc, mat. št. 1883, iz tozd Tovarna glinice, hotel nesti v delovno organizacijo 2 litra alkoholne pijače, izrečen ukrep — opomin.

23. ŠEBELA Marjan, mat. št. 6800, iz tozd Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin.

24. KOLMANIČ Andrej, mat. št. 7104, iz tozd Tovarna glinice, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — javni opomin.

25. BEDRAČ Majda, mat. št. 5370, iz tozd Tovarna glinice, zamujala na delo, malomarno opravljala svoje delo, izrečen ukrep — opomin.

26. HERTIS Anton, mat. št. 1963, iz tozd Tovarna glinice, hotel nesti v delovno organizacijo 2 litra domačega vina, izrečen ukrep — opomin.

27. KOKOT Marjan, mat. št. 5999, iz tozd Proizvodnja aluminija, odklonil delo, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 4 mesece.

28. ŠERUGA Lovro, mat. št. 5170, iz tozd Proizvodnja aluminija, bil v vinjenem stanju, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 3 mesece.

29. MUNDA Stanko, mat. št. 5104, iz tozd Proizvodnja aluminija, predčasno zapustil delo, izrečen ukrep — opomin.

30. KNEZ Štefan, mat. št. 6555, iz tozd Proizvodnja aluminija, neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za dobo 5 mesecev.

31. CAFUTA Ivan, mat. št. 4106, iz tozd Predelava aluminija, z viličarjem peljal zaboj s posneto žlindro in pri tem poškodoval el. motor, izrečen

ukrep — prenehanje delovnega razmerja za dobo 3 mesece in povrnitev škode v znesku 5.000,00 din.

32. LONČARIČ Vlado, mat. št. 4726, iz tozd Vzdrževanje, zamujal na delo, predčasno zapuščal delo, fizično obračunal s sodelavcem, se neprimerno vedel do sodelavcev, razbil šipo in odnesel iz pisarne razno dokumentacijo, malomarno opravljal svoje delo, izrečen ukrep — prenehanje delovnega razmerja s prvim dnem po dokončnosti odločbe.

A. Š.